Ч. 193. Четвер 28 серпня (10 вересня) 1903. Рік XIII.

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улица Чарнецкого ч. 12.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Президент міністрів др. Кербер о береженю мира — Справа кризи на Угорщині. — Події в Сербії).*

Президент міністрів др. Кербер, витаючи оногди членів мирової конференциї у Відни, доказував в довшій бесіді, що новійші часи не похваляють вже війни, бо она веде ся лиш на то, щобя забирати чужі землї. В цивілїзованім сьвіті найлїпшими оборонцями мира то володітелї держав, як ось один великодушний монарх предложив ту конференцію, що хотіла установити мировий суд для всіх держав. Але зародки небезпечности війни лежать на днї народного житя. Тепер вже не судьба поодиноких людий, але честь цілого народу може порушити всї пристрасти. Задачею тих, що мають власть в руках, есть берегти не лиш честь свого власного племени, але також і ненарушувати чести другого народу. Відтак можуть ще й инші інтереси довести до конфліктів. Але поступаюча культура робить їх лагіднїйшими. Навіть клопіт нашого столїтя, справа социяльна, тратить свій конвульзивний характер і стаєсь мирним спором. Цїлий ряд причин до війни, які випливають із свойства і характеру народів, з ріжнородности державних інтересів і т. д., зменшає ся щораз більше. Нам потреба мира для людскої культури, що жене вихрами. Ваші збори — казав др. Кербер, звертаючись до зібраних — бажають мира. Ґратулюю вам. Додам ще лиш, що сеся монархія була завсігди державою мира. Она не розпочинала нїколи війни із захланности земель, або якоїсь охоти здобуваня. Всї єї народи жили завсїгди в мирі з собою. Не судіть держави після єї внутрішних роздорів, які виходять із єї внутрішного устрою, але не можуть нарушити єї могучости. Судіть єї радше після єї миролюбивости, а признаєте їй першу нагороду межи миролюбивими народами. Звернїть очи на нашого наймилостивійшого монарха а побачите сияючу над єго головою корону мира та назвете єго цїсарем мира. Витаю вас сердечно в імени австрийского правительства.

Ситуация на Угорщинї стала безвихідна. „Pest. Lloyd“, обговорючи ситуацию, каже: В залагоджуваню кризи настала прикра павза. Сенсациєю було покликане Селя до монарха. Говорено, що Сель має стати президентом міністрів, але опісля розійшла ся чутка, що Корона лиш хоче порадити ся сего знаменитого мужа державного; наконець була ще й третя версия, що Сель сам не хоче приняти президентури. — Цїла справа станула остаточно так, що мимо цїломісячної акциї і посередництва цїсаря не можна було кризи залагодити. Цїсар вернув назад до Відня і поки що все лишило ся по старому. Опозиция не хоче анї на волос уступити, Корона не може нїяк пристати на заведене угорскої команди в армії і не позістає нїчого, як хиба застановити конституцию на Угорщинї, чого цїсар також зробити не хоче.

Відозва, яку видали сербскі офіцири проти убийників попередного короля, звучить: „Ми підписані, сербско-королївскі офіцири, протестуємо в імени всїх наших товаришів против надужитя і насильства тих заговірників, котрі через поганий злочин скритоубийства, якого допустили ся на нашім королю, і мимо того, що після всякого права і закона заслужили собі на смерть, стались панами в краю. Ми королївско-сербскі офіцири протестуємо публично і голосно против такого безпримірного нарушеня права і законів і жадаємо, щоби всї заговірники, котрих не уважаємо анї за офіцирів анї за товаришів, були усунені з їх становищ і укарані після істнуючих законів. Звертаємо ся до нашого народу і до нашого короля, щоби він здоймив з нас ту ганьбу, яку нам заподїяно перед цїлою Европою. Ми кріпко рішили ся надати нашим жаданям потрібної ваги і зробити самим суд над підлими скрито-

---

8)

## Пес Баскервілїв.

*(З анґлїйского — Конана Дойля).*

(Дальше).

— Точно вже так не скажу, але мій гість знав, що робити. Ми задержали ся трохи дальше на дорозї і там ждали півтора години. Тодї оба пани перейшли попри нас; йшли пішки, а ми їхали за ними улицею Бекер, а потім...

— Вже знаю — сказав Гольмс.

— Аж уїхали ми так з три чверти улицї Реджента. Нараз мій пасажир отворив з лоскотом віконце і крикнув, щоби я гнав, що кінь вискочить, на стацию Ватерлю. Я затяв коня і не минуло десять мінут, як ми опинили ся на місци. Коли висїв, заплатив менї обіцяні дві ґвінеї і пішов на стацию. Відходячи, обернув ся і сказав: „Знайте, що ви везли сер Шерльока Гольмса“. В той спосіб я довідав ся про єго імя.

— Розумію. І більше ви єго не бачили?

— Нї.

— А не могли-б ви менї описати, як пан Шерльок Гольмс виглядає?

Дорожкар почухав ся в голову.

— Гм, то властиво був такий пан, котрого описати не так легко. Можна дати єму з сорок лїт; росту середного, може два до три цалї менший від вас. Убраний був дуже елеґантно, мав чорну бороду, пристрижену на долї широко, а лице бліде. Більше не можу нїчого про него сказати.

— А барва єго очий?

— Нї, сего я не замітив.

— Більше не можете собі нїчого пригадати?

— Нї, то вже всьо.

— Ось ваші 10 шілїнґів. А дістанете других тільки, як принесете менї більше вістий. Добранїч!

— Добранїч пану і дякую!

Джон Клетон вийшов дуже вдоволений, а Гольмс звернув ся до мене, здвигаючи раменами та усьміхаючи ся заклопотано:

— Тріс! Ось і урвала ся наша трета нитка і ми не посунули ся анї о крок наперед — сказав. — Хитрий драбуга! Знав число нашого дому, знав, що Генрі Баскервіль питав мене о раду, вислїдив на улици Реджента, хто я, догадав ся, що я замітив число дорожки та що відшукаю візника і длятого підшив ся так зухвало під моє імя. Ватсоне, кажу тобі, що тим разом маємо достойного нас ворога. Бажаю тобі красших успіхів в Девонширі. Але я не дуже спокійний.

— О що?

— О тебе. То погана істория. Погана, Ватсоне і небезпечна, а чим більше єї пізнаю, тим менше менї подобає ся. Так, любчику, сьмій ся з мене, але слово даю, що буду дуже рад, як побачу тебе опять здорового та цїлого тут, в тій комнаті.

VI.

Сер Генрі Баскервіль і др. Мортімер ставили ся точно в означенім дни на стациї і відповідно до умови ми від'їхали до Девонширу. Шерльок Гольмс відвів мене на зелїзницю і по дорозї давав менї послїдні вказівки.

— Не буду завертати тобі голови викладанєм своїх теорий, анї звіряючи ся перед тобою з моїх підозрінь — говорив — хочу лише, щоби ти доносив менї про всї події з найменшими подробицями, а менї полишив витягане з них відповідних висновків.

— Про які події маю тобі доносити? — спитав я.

— Про всьо, що могло би мати яку-небудь звязь з тою справою. Особливо доноси менї, які є відносини між молодим Баскервілем а сусїдами і всьо, що лише нового будеш міг довідати ся про смерть Черльса. В кількох послїдних днях я сам перевів мале слїдство, на жаль, без успіху. Одно лише видає ся менї певним, а то, що Джемс Десмонд, найблизший спадкоємець, вже не молодий чоловік, дуже правого характеру, отже нїяк не можна єго о що-небудь підозрівати. Єго можемо зовсїм виключити з обсягу наших дослїдів. Полишають ся тілько люди, що будуть становити безпосередне окружене сер Генрія Баскервіля.

— Чи не було би добре позбути ся передовсїм обоїх Берiморів.

— Алеж детам! Се була би найбільша похибка. Коли невинні, була би се велика несправедливість, а коли винні, ми втеряли би

убийниками. А королеви, котрий не зважає на своїх офіцирів і бере злочан в опіку, зложать всї товариші всїх родів оружия зломані шаблї до ніг. Нехай король вибирає!"

Що тепер по викритю змови офіцирів в Нишу дїє ся в Сербії, годї знати докладно і всї вісти, які надходять з Білграду, треба уважати за непевні або неясні. Так кажуть, що давні заговірники домагали ся острого укараня офіцирів, що поважили ся протестувати і король нїби то згодив ся, але хоче їх зараз по відчитаню їм вироку помилувати їх. На то міністер полковник Машін і міністер Ґенчич не хотїли згодити ся і загрозили своєю димісиєю з кабінету. Генерала див. Янковича в Нишу, котрий був одної думки зі своїми офіцирами, спенсіоновано, коли він не хотїв зложити команди дивізіонера. Єго свояка, надпоручника від артилерії, арештовано. З иншої сторони доносять, що Янкович сам уступив а єго становище заняв ґен. Ілия Дюкнич. — Подібно доносять з одної сторони, що арештовано ґен. Маґдалинича, котрий після зізнаня арештованих офіцирів мав дати гроші на заговір; з другої знов сторони перечать всему тому і кажуть, що Маґдалинич, хоч не годить ся з убийниками, не мішав ся до змови офіцирів.

## Новинки.

*Львів дня 9-го вересня 1903.*

— **Цїсарскі маневри в Галичинї** розпочинають ся в понедїлок і потревають три днї, т. є. до середи. Задачию тих маневрів єсть ствердити, чи Львів яко кріпость може оборонити ся піхотиною залогою перед ненадійним наїздом ворожої кавалериї. Кавалерия зближає ся з полудневого заходу, а єї похід мають спинити львівскі полки піхоти, які вимашерують зі Львова в четвер досьвіта. З кождого полку будуть уформовані два баталіони на воєнній стопі, т. є. компанїя буде мати около 270 людий. Поле маневрів лежить межи Городком а Комарном. — Завтра по полудни приїздить на поле маневрів шеф ґенерального штабу ґен. Бек з дружиною просто з поля маневрів на Угорщинї.

— **Сойм краєвий.** Вчера розіслав п. Маршалок краєвий до всїх послів повідомлене о скликаню сойму з означенем першого засїданя в понедїлок о годинї 10 рано. Дневний порядок обіймає 52 точок, а именно 45 перших читань справоздань Видїлу краєвого в законодатних і адміністративних справах і 7 перших читань посольских внесень, почім посли будуть свої внесеня мотивувати.

— **Вписи до державної промислової школи у Львові** на цїлорічні курси: декорацийного малярства, різьбарства, столярства, слюсарства і токарства, як також до публичної салї рисунків для мужчин і женщин відбудуть ся в днях 16 і 17 вересня від 9-ої до 12-ої години перед полуднем і від 3-ої до 5-ої по полудни. Вписи до вечірної доповняючої школи будуть відбувати ся в недїлю дня 20 і 27 вересня с. р.

— **Приватна женьска семинария учительска у Львові з викладовою мовою рускою.** Руске товариство педаґоґічне у Львові подає отсе до відомости: Щоби придбати народови рускому як найбільше таких сил учительских, котрі-б в его хосен трудились, рішило руске товариство педаґоґічне основувати приватну женьску семинарию у Львові з мовою викладовою рускою. Прошеня о дозвіл на отворене разом із статутом тої семинариї відїйшло вже до міністерства просьвіти, а позаяк ц. к. рада шкільна краєва — о скілько нам відомо — прихильно наше прошене заопініювала, проте маємо певну надію, що одержимо бажаний дозвіл і в недовгім часї семинарию тоту отворимо. В сїм роцї буде лише кляса I. Ученицї, котрі схотять учитись в тій семинариї і записатись до кл. I. (на I. рік), можуть зголошувати ся в днях від 11 до 15 н. ст. вересня с. р. від год. 9—12 перед полуднем в школї видїловій ім. Шевченка при площі Стрілецкій ч. 6. Зголошеним ученицям подасть наше товариство таку поміч в науцї, що з хвилею отвореня семинариї будуть могли здати вступний іспит до кляси I.

— **Видїл руської бурси ремісничої і промислової** у Львові оповіщує сим, що вислав до всїх Всч. оо парохів у всїх трех наших єпархіях, як і всїм иншим добродіям „Звіт з своєї чинности за минувший рік“, в котрім то звітї виказано всї жертви, які вплинули в минувшім роцї на цїли згаданої бурси. Притім видїл просить весь загал руский о дальші ласкаві жертви, надїючись, що наше патріотичне духовеньство, не тілько як завсїгди так і сим разом не поскупить своїх вдовиних лепт, але також зволить при відповідній нагодї заохотити кількома теплими словами своїх прихожан до крейцарових складок на сю народну інституцию, котра має стати розсадником ремісла і промислу між нашим народом.

— **Прогулька „Сокола“ на Угорщину.** Артистичний провід над хором прогульки угорскої обняв п. Остап Нижанковский. Проби відбувають ся від 10 вересня о 8 год. в „Соколї“. В прогульцї можуть брати участь також особи приватні. Прогулька задержить ся по виїздї зі Львова на Новий Санч в Ряшеві, де дасть два концерти, а звідтам має воїхати до Мукачева.

— **Пожарний „Сокіл“ в Романівцї**, тернопільского повіта, основано на філїяльних статутах „Сокола“ у Львові. Статут вже затверджений.

— **Школа моднярства в „Трудї“.** З днем 15-го вересня с. р. розпочинає ся в товаристві нашім курс моднярства під управою п. Анни Грегоровичевої, властительки вис. ц. к. намістництвом концесіонованої школи моднярства. Курс сей тревати буде десять місяцїв, т. є. від 15-го 1903 до 15 липня 1904, а наука по три години денно з виїмкою недїль і руских сьвят. — Оплата виносить: вписового 4 кор. і місячно по 20 корон в случаю учащаня на науку в годинах передполудневих, а 12 кор. в случаю учащаня на науку в годинах пополудневих. Всякі оплати з гори. Зголошеня письменні і устні з зложенем вписового приймає ся вже тепер. — *Дирекция.*

---

всяку нагоду доказати їм се. Ні, ні, лишім їх у списї підозріних. Крім них находить ся в замку, коли не помиляю ся, конюх, а надто на багнистій рівнинї двох посесорів. В безпосереднім сусїдстві мешкає наш приятель др. Мортімер, по моїй думцї, людина зовсїм чесна, та єго жінка, про котру нїчого не знаємо. Є там дальше природник Степлетон і єго сестра, вельми принадна особка... Є п. Франкленд з Ляфтер Галь, людина також нам незвісна, та ще двох чи трех сусїдів. Тих всїх людий не сьмієш спускати з ока.

— Зроблю, що лише зможу.

— Ти взяв оруже з собою?

— Взяв; придасть ся менї.

— Очивидно. Памятай, щоби револьвер був у тебе під рукою в день і в ночи, та не забувай нї на хвилю про можливі средства осторожности.

Наші приятелї заняли вже передїлку першої кляси і дожидали нас на пероні.

— Нї, не маємо для вас ніяких новин — сказав др. Мортімер у відповідь на питане Шерльока Гольмса. — Можу лише вас запевнити, що послїдні два дни нас нїхто не слїдив. Коли ми лиш виходили, оглядали ся пильно довкола, так що нїхто не міг би висмикнути ся з під нашої уваги.

— Припускаю, що ви оба заєдно були разом?

— З виїмком вчерашного пополудня. За кождим побутом у містї відкладаю оден день на розривку; я провів єго в музею хірурґічної академії.

— А я пішов до парку подивити ся на елеґантний сьвіт — сказав Баскервіль. — Але не зайшло нїчого, ми немали нїякої незвичайної пригоди.

— Всеж таки було се нерозумно — сказав поважно Гольмс і похитав головою. — Прошу вас, сер Генрі, дуже, не ходіть нїгде сам оден, коли не хочете наразити ся на велике нещастє. А найшов ся другий черевик?

— Нї, пропав на віки.

— Дійсно? а то цікаве.... Ну, до побаченя! — додав, коли поїзд став посувати ся поволи здовж перону. — Сер Генрі, запамятайте собі добре се речене з тої старої казки, котру прочитав нам др. Мортімер, яке не радить ходити біля яру в нічних годинах, коли панує власть злого духа.

Я виглянув крізь вікно ваґону на перон, звідки ми віддаляли ся швидко, і побачив високу, поважну стать Гольмса, що стояв непорушно і дивив ся за нами.

Подорож минала скоро і приємно. Час сходив нам на близшім познакомленю з товаришами та на забаві з псом доктора Мортімера.

В кількох годинах змінила ся барва землї зовсїм, з брунатної стала червонавою, замість цеглиних домів бачило ся ґранітові будинки, а червоні корови пасли ся на буйних луках, що сьвідчили про видатнійшу, хотяй вогкійшу почву.

Молодий Баскервіль глядїв цікаво крізь вікно і видавав оклики одушевленя на вид знакомих, живописних картин.

— Від виїзду з Англії я звидав спорий шмат сьвіта, але вірте менї, докторе Ватсоне — звернув ся до мене — я не бачив нїгде щось подібного.

— Я не бачив ще мешканця Девонширу, котрий був би залюблений в своїм ґрафстві.

— То залежить так добре від раси дотичного чоловіка, як і від околиці — сказав др. Мортімер. — Оден погляд ока вистане, щоби пізнати у нашого товариша заокруглений череп Кельта з сильно розвиненими знаменами ентузиязму та привязаня. Бідолашний сер Чарльс мав череп типу дуже рідкого, напів ґалїйского, напів ірляндского. Але ви, сер Генрі, були ще дуже молоді за послїдного побуту в Баскервіль Галь, що?

— Менї пішло тоді на чотирнайцятий рік, як помер батько, а в замку я не був нїколи; ми мешкали в невеликій віллї на полудневім побережу Англії. Звідтам я поїхав просто до приятеля, котрий мешкав в Америцї. Мушу сказати, що та околиця для мене так само нова, як для доктора Ватсона і я дуже цікавий побачити тоту багнисту рівнину.

— Дійсно? Не довго будете ждати на сповнене свого бажаня, бо ось вже єї початок — сказав др. Мортімер, вказуючи крізь вікно.

Понад зеленими, чотирокутними сїножатами і краєм низько положеного лїса підни мало ся далеко сіре, мелянхолійне узгіре, з дивачно визубреним хребтом, що зарисовувало ся невиразно, як сонна мара.

Баскервіль сидів мовчки, задивившись ся в краєвид, а на єго ворухливім лици можна було читати виразно, як сильне враженє справляв на нїм вид сеї землї, де єго предки були від споконвіку панами і незатертими слїдами зазначили своє єствоване.

Сидів напротив мене, в кутї прозаїчного зелїзничого воза, одїтий в попелясте убране, а коли я споглядав на єго енерґічне, знамените лице, замічав більше, як коли-небудь, що він був справдішним потомком довгого ряду бутних та відважних мужчин.

Розвага, моторність та сила проявляли ся в густих бровах, ворухливих ніздрях і великих, сірих очах. Коли на тій дикій, багнистій рівнинї дожидали нас які небезпечні, важкі пригоди, ми могли бути певні, що маємо в сер Генрію товариша, для котрого варта наразити ся на всякі небезпечности, бо буде їх поділяти відважно.

Поїзд задержав ся на перестанку де ми висїли. З другої сторони шляху, за низьким, білим поручем дожидав нас повіз. Наш приїзд був мабуть важною подією, бо начальник стациї і служба кинули ся до нас, відобрали нам пакунки і занесли їх до повозу. Виходячи із стацийного будинку, я замітив двох вояків, що стояли при дверях, оперті на карабінах і придивляли ся нам уважно, коли ми їх минали.

Візник, малий, кремезний чоловічок, із суворим лицем, повитав сер Генрія і кілька минут пізнїйше ми їхали швидко по широкій, білавій дорозї. По обох сторонах тягнули ся урожайні пасовиска, кінчасті дахи старих будинків визирали зпоміж густої зелени дерев, але поза тихим селом, облитим блеском захо-

— **Українці в Усурийскім краю.** Після доносеня дописувателя „С. Петерб. Ведомостий" головний контингент переселенців в Усурийский край (по манджурскій стороні Амура вздовж ріки Усури) становлять Українці. Після урядових даних поселило ся там від 1883 до 1 січня 1900 року 40.093 душ з українських губерний, а всїх поселенців було там 41.278 душ, отже Українці досягли 97% усего числа переселенців в Усурийский край. За час від 1900 до 1902 року нема точних даних о переселенцях в Усурийский край, але — як пише дописуватель — процент Українців, коли не остав такий самий, то певно ще збільшив ся.

— **Засуд смерти** вже по третий раз запав на Ів. Семенюка за рабівниче замордоване різника Ф. Лазаровича. Розправа тревала 6 днів і судиї присяжні 9 голосами узнали его винним морду і на основі того трибунал засудив Ів. Семенюка на смерть через повішене.

— **Огонь.** Нині в ночи вибух пожар в млині на Вільці під Львовом і знищив его цілковито. Лише завдяки спішній і енерґічній помочи львівскої огневої сторожі не перекинув ся пожар на сусідні будинки господарскі і віллї. Млин мав займити ся від паркану, котрий не знати, з якої причини, станув в огни. Шкода виносить до 6000 корон і була обезпечена.

— **Мадярске войско.** В „Neue fr. Presse" змістив якийсь офіцир цікаву статистику народности в полках піхоти в угорских доповняючих командах. Після обчислень того офіцира з 47 полків лише 4 суть чисто мадярскі. Понад 50 прц. Мадярів єя 14 полках, 50 прц. в 4 полках, від 25 ао 30 прц. в 5 полках, від 10 до 25 прц. в 6 полках, а вкінци в 4 полках зовсім нема Мадярів. Три полки мають більшість німецку, 8 полків більшість хорватску і сербску, 6 словацку, 8 румуньску, а в 1 полку єсть половина вояків Русинів. Загалом в угорских полках єсть 42·8 прц. Мадярів, а 57·2 прц. нших народностий, а то: 16 прц. Хорватів і Сербів, 15·5 прц. Німців, 13 прц. Румунів, 9 прц. Словаків, а 1·45 прц. Русинів.

— **Корабельна катастрофа.** Парохід „Вашкопер", власність угорского товариства пароходної плавби, потонув перед кількома днями на Чорнім мори. З 31 подорожних потонуло 17. З залоги погибло 11 людий і 3 офіцирів.

— **Замах на поліцмайстра.** З Білостока з Росиї доносять, що до повертаючого від пожару поліцмайстра Метленка, стрілив хтось два рази з револьвера. Виновника замаху доси не відкрито. Поліцмайстрови не стало ся нічого, натомість смертельно ранено его візника.

— **Померли.** О. Стефан Бартош, сотрудник в Іванкові, скальского деканата, станиславівскої епархії, дня 31 серпня, в кульпарківскім заведеню в 31 році житя; — О. Людвик Заградник, греко кат. парох в Купновичах коло Рудок, дня 3 с. м. в 78 році житя, а 54 сьвященьства.

## Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Північно німецко галицкий-полуднево-західно російский рух граничний. З днем 1 жовтня 1903 увійде в житє додаток III до тарифи часть II зшитка 1 з 1 падолиста 1901.

## ТЕЛЄГРАМИ.

**Будапешт**, 9 вересня. Цісар приймав вчера перед полуднем на приватній авдиєнциї міністрів справ заграничних ґр. Ґолуховского, а в полудне о 1 год. ґр. Кіна. Нині верне Цісар до Відня, бо завтра припадають роковини смерти бл. п. Цісаревої Єлисавети.

**Відень**, 9 вересня. Цісар Вільгельм приїде до Відня дня 18 с. м. о пів до 10 год. рано. На двірци повитає его Цісар і Архікнязї. Цісар Вільгельм буде мешкати в Бурґу; дня 19 перед полуднем поїде на лови до Ляінц, дня 20 буде на богослуженю в протестантскій церкві, а вечером о 10 год. від'їде з двірця в Пенциґ.

**Білград**, 9 вересня. Арештованого ґен. Маґдалинича випущено за кавциєю на волю.

**Константинополь**, 9 вересня. З Байрута наспіла вість, що там на передмістю Масра прийшло до бійки межи християнами а магометанами, в котрій убито 30 осіб, а богато ранено. Поліция і войско мусїли робити порядок.

## Надіслане.

**КОБЗАР.** Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Ціна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на літературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі пояснення в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

---

дячого сонця, зарисовувала ся понуро на обрію вечірного неба довга лінія багнистої рівнини, котру перетинали нерівні, дикі узгіря.

Повіз скрутив на бічну дорогу, а потім ми їхали в гору стрімкими стежками, де тисячі колїс вижолобили глубокі борозни. З обох сторін пушистий мох застеляв землю, розпростирало ся широке листє папороти, горіли в проміннях заходячого сонця червоні ягоди глою. Ми перебули ґранітовий місток і їхали здовж бистрого потока, що пінив ся та шумів у сірім, каминистім кориті. Так дорога як і потік вили ся в долині, густо зарослій карловатими дубами та ялицями.

На кождім скруті дороги Баскервіль видавав оклики одушевленя, розглядав ся скваплино довкола і засипував доктора Мортімера безчисленними питанями. Єго очам видавало ся всьо гарним, але для мене визирав всюди відтїнок суму, наглядне пятно завмираючої природи. Пожовкле листє застеляло землю і спадало на нас з почорнілих галузий. Туркіт колїс замовк, коли ми їхали по тій верстві завмираючої ростинности. Сумні дари кидала природа під стопи повертаючого наслїдника Баскервілїв.

— А се що? — крикнув др. Мортімер — Дивіть но там!

Перед нами підносив ся малий, вересом зарослий горбок, немов пересторога, утворена через багнисту рівнину. На вершку сидів вояк на кони, грізний та понурий, як статуя, а в руках держав карабін, готовий до вистрілу.

— Що се значить, Перкінсе? — спитав др. Мортімер.

Візник обернув ся до нас.

— А то, прошу пана, перед трома днями утїк арештант з вязниці Прінставн. Поставили варти на всїх дорогах і стациях, всюди чатують на него, але як доси, пропав без слїду. Посесори в цілій околици в розпуці.

— Не дивую ся, бо за яку-небудь вість кождий з них дістав би пять фунтів.

— Так, прошу пана, але що значить пять фунтів супроти того, що кождої хвилї можуть бути замордованими. Бо то, бачите, не якийсь простий арештант. То чоловік готов до всього.

— Хтож такий?

— Сельджен, убийник з Нотінґ Гіль.

Я памятав добре той злочин, бо свого часу занимав ся ним дуже Гольмс з огляду на незвичайну жорстокість, з якою его довершено, а також на погану зьвірскість убийника. Однак не засуджено его на смерть, бо его озьвірене було таке велике, що повстали сумніви що-до его умової одвічальности.

Наш повіз виїхав на височину і перед нами розкинула ся тепер безмежна багниста рівнина, наїжена відломками скал та поперетинана урвищами.

Студений вітер тягнув від тої пустині і і прошибав нас холодом до костий. Отже десь в якійсь закутині сеї дикої рівнини укриває ся, як хиже звіря, той пекольний бузувір, що дише ненавистию до людства, котре виключило его зпоміж себе. Сеї лише думки бракувало, щоби доповнити понурий настрій під впливом безмежного пустару, ледоватого вітру та западаючого сумерку. Навіть Баскервіль замовк і лїпше обгорнув ся плащем.

Довкола нас розтягали ся тепер урожайні рівнини. Ми оглянули ся, щоби ще раз обняти їх очима. Скісні промінї сонця сипали золото до води потока, кидали горіючі блеска на загони сьвіжо з'ораної землї, на вершки дерев широкого скраю ліса. Дорога, що вела серед величезних, червоних скал, ставала чимраз дикша і стрімкійша. Від часу до часу минали ми хату, поставлену з самого каміня, нігде цьвіт ані ростина не злагіднали дикого вигляду тих людских осель.

Нараз ми замітили, що околиця починає обнижати ся і творить лїйковату кітлину, заросту дубами та карловатими соснами, що похиляли ся від борби з бурями та вихрами протягом соток літ. Дві високі, стрункі вежі підносили ся понад вершками дерев. Візник вказав на них батогом:

— Баскервіль Галь — сказав.

(Дальше буде).

---



---

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).